СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПАРАЗИТАРНІ ХВОРОБИ ЕКЗОТИЧНИХ ТВАРИН

спеціальність	**211 – Ветеринарна медицина**	**обов'язковість дисципліни**	**вибіркова**
освітня програма	**Ветеринарна медицина**	**факультет**	**ветеринарної медицини**
освітній рівень	**Не обмежено**	**кафедра**	**фармакології та паразитології**

ВИКЛАДАЧ

Люлін Петро Володимирович

Вища освіта – спеціальність ветеринарія
Науковий ступень - кандидатветеринарних наук 03.00.19 Паразитологія
Вчене звання - доцент кафедри паразитології
Досвід роботи – більше 30 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор більше 10 методичних розробок;
- автор і співавтор більше 100 наукових праць,
- в тому числі статті, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science – 6;
- деклараційні патенти на винахід – 3; навчальні посібники – 1;
- науково-практичні і методичні рекомендації – 7;
- учасник наукових і методичних конференцій.

телефон	**0971484002**	**електронна пошта**	**liulinpetr@gmail.com**	**дистанційна підтримка**	**Moodle**

До викладання дисципліни долучені: доцент, кандидат вет. наук Булавіна Вікторія Сергіївна.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	**є надання здобувачам поглибленої та узагальненої інформації ґрунтовних знань відносно організації еколого-паразитарних систем, набуття практичних знань з діагностики, лікування та профілактики паразитарних хвороб екзотичних тварин уі підготовці студентів-магістрантів до самостійної практичної роботи**
Формат	**лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проєкт**
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	• **здатність проводити оцінку стану здоров'я тварин, хворих на паразитарні хвороби (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК9, СК2, СК3, СК4, СК6, СК7, ПРН4, ПРН5, ПРН7) / імітаційний командний проєкт 1** • **здатність прогнозувати перебіг паразитарних хвороб та ефективність заходів боротьби (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК9, ЗК11, СК2, СК3, СК4, СК6, СК7, СК8, СК12, СК13, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10)/ індивідуальні завдання з аналізу нормативної бази** • **здатність оцінювати якість лікування і профілактичних заходів за паразитарних хвороб (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК9, ЗК11, СК2, СК3, СК8, СК12, СК13, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10) / індивідуальні практичні завдання** • **здатність діагностувати порушення в організмі тварин хворих на паразитарні хвороби (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК9, СК2, СК3, СК4, СК6, СК7, ПРН4, ПРН5, ПРН7) / тренінг , командний проєкт 2** • **втілення механізмів збереження навколишнього середовища та біобезпеки за паразитарних хвороб тварин (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК9, СК3, СК6, СК11, ПРН4, ПРН6, ПРН9) / окремий елемент командного проєкту 1**
Обсяг і форми контролю	**3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин лабораторно-практичні; модульний контроль (2 модулі);підсумковий контроль – залік.**
Вимоги викладача	**вчасне виконання завдань, активність, командна робота**
Умови зарахування	**після засвоєння наступних компонентів: Загальна зоопаразитологія та еколого-біологічні основи паразитизму. Ветеринарна протозоологія і протозоози; Ветеринарна трематодологія і трематодози; Ветеринарна цестодологія і цестодози; Ветеринарна нематодологія і нематодози; Ветеринарна акарологія і акарози; Ветеринарна ентомологія і ентомози екзотичних тварин.**

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	**ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.** **ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.** **ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.** **ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.** **ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.** **ЗК12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.**	**Програмні результати навчання**	**ПРН4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики паразитарних хвороб тварин.** **ПРН5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень за паразитарних хвороб тварин.**

	СК2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності. **СК3. Здатність дотримуватись правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.** **СК4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.** **СК6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.** **СК7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.** **СК8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.** **СК11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.** **СК12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.** **СК13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.**		**ПРН6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.** **ПРН7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики паразитарних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.** **ПРН8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.** **ПРН9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.** **ПРН10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.**

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПАРАЗИТИЗМУ. ПРОТОЗООЗИ ТА ТРЕМАТОДОЗИ ЕКЗОТИЧНИХ ТВАРИН

Лекція 1.	**Біологічні та екологічні основи паразитизму. Екзотичні та дикі тварини як джерело і переносники**	**Лабораторно-практичне заняття 1**	**Правила взяття матеріалу для паразитологічних досліджень.**	**Самос**	**Еколого-біологічні особливості найпростіших, гельмінтів, кліщів та комах.**

	збудників паразитозів інших тварин та зоонозних інвазій. Біологічне забруднення навколишнього середовища, біобезпечність та структурна біорізноманітність паразитарних систем.	(ЛПЗ 1)	Сучасні гематологічні, імунологічні, генетичні, копроскопічні та акарогологічні методи лабораторної прижиттєвої і посмертної діагностики п аразитозів.		Охорона праці при виконанні паразитологічних досліджень.Техніка безпеки при роботі з інвазійним матеріалом та тваринами ураженими збудниками інвазійних хвороб. Основні правила відбору, зберігання, маркування інвазійного матеріалу. Гельмінтологічні методи досліджень об'єктів довкілля. Основні методи лабораторної прижиттєвої та посмертної діагностики трематодозів. Особливості проведення лікувально-профілактичних заходів та застосування лікарських засобів за основних трематодозних інвазій у представників родин Віверові і Котові Особливості диференціальної діагностики імагінальні цестодозів та застосування лікарських засобів за їх лікування у представників родин Віверові, Котові, Псові і Ведмедеві.
Лекція 2.	Трансмісивні протозоози: бабезіїдози, тейлеріоз, анаплазмоз, трипаносомози, безноїтіоз представників родини Оленевих, Полорогих і Мозоленогих. Кишкові протозоози: еймеріози, цистоізоспорози, криптоспоридіоз, неоспорозу, гіардіоз, кишкові трихомонози у представників родин Віверові, Котові, Псові і Ведмедеві.	ЛПЗ 2	Особливості діагностики, лікування та профілактики основних протозоозів: тейлеріїдозів, анаплазмозів, трипаносомозів, безноїтіозу у представників родини Оленевих, Полорогих і Мозоленогих. Криптоспоридіозу, неоспорозу, гіардіозу, кишкових трихомонозів тварин.		
Лекція 3.	Трематодози: еуритремоз, хастилезіоз та шистосомоз тварин представників родини Оленевих, Полорогих і Мозоленогих; опісторхідози, меторхоз, псевдамфістомоз, метагонімоз, аляріоз у представників родин Віверові, Котові, Псові і Ведмедеві.	ЛПЗ	Особливості діагностики, лікування та профілактики трематодозів жуйних тварин. Опісторхідозів, меторхозу, псевдамфістомозу, метагонімозу, аляріозу у представників родин Віверові, Котові, Псові і Ведмедеві.		
Модуль 2. ЦЕСТОДОЗИ ТА НЕМАТОДОЗИ ЕКЗОТИЧНИХ ТВАРИН					
Лекція 4.	Основні ларвальні цестодози (цистіцеркози, ценуроз, ехінококоз, альвеококоз) представників родин Оленевих, Полорогих і Мозоленогих та імагінальні цестодози (теніїдози, мезоцестоїдози, діпілідіоз, дифілоботріоз) у представників родин Віверові, Котові, Псові і Ведмедеві.	ЛПЗ 4	Особливості діагностики та профілактики основних ларвальних цестодозів тварин. Діагностика і диференційна діагностика імагінальних цестодозів (теніїдози, мезоцестоїдози) у представників родин Віверові, Котові, Псові і Ведмедеві.	Самостійна робота	Сучасні методи діагностики та диференціальної діагностики (гельмінтоовоскопії, гельмінтоларвоскопії, культивування личинок, гельмінтоскопії) стронгілятозів кишкового і респіраторного тракту екзотичних тварин.

Лекція 5.	**Основні аскаридатози та стронгілятози (токсокароз, токсаскароз, анкілостомоз, унцинаріоз, кренозомоз) у представників родин Віверові, Котові, Псові і Ведмедеві; (неоаскароз, остертагіоз, кооперіоз, трихостронгільоз, протострогілідози) у представників родин Оленевих, Полорогих і Мозоленогих**	**ЛПЗ 5**	**Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики аскаридатозів та стронгілятозів кишкового і респіраторного тракту екзотичних тварин.**		**Імунобіологічні та молекулярно-генетичні методи діагностики трихінельозу та дирофіляріозу.** **Сучасні мортальні та вітальні методи діагностики акарозів екзотичних тварин.** **Сучасні інсекто-акарицидні засоби, особливості їх застосування у лікуванні акарозно-ентомозних хвороб екзотичних тварин.**
Лекція 6.	**Трихуратози (трихурози, трихінельоз, капіляріози) та філяріатози (онхоцеркоз, парафіляріоз, стефанофіляріоз, дипеталонемоз) екзотичних тварин.**	**ЛПЗ 6**	**Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики трихуратозів (трихурози, трихінельоз, капіляріози) та філяріатозів (онхоцеркоз, парафіляріоз, стефанофіляріоз, дипеталонемоз) екзотичних тварин.**		
	Модуль 3 АКАРОЗИ ТАЕНТОМОЗИ ЕКЗОТИЧНИХ ТВАРИН				
Лекція 7	**Акарози: паразитиформні, акариформні та тромбідіформні кліщі (псороптоз, саркоптоз, нотоедроз, отодектоз, демодекоз) екзотичних тварин.**	**ЛПЗ 7**	**Особливості перебігу, новітньої діагностики, диференційної діагностики, лікування та профілактики акарозів екзотичних тварин.**		
Лекція 8	**Ентомози: цефеноміоз оленів, цефалопіноз верблюдів, фарингоміоз маралів, ліпоптеноз оленів, лосів, косуль, сифункулятози, сифонаптерози, ліногнатоз, триходектоз; мухи (каліфорідози, саркофагідози, глоссінідози)**	**ЛПЗ 8**	**Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики основних ентомозів у екзотичних тварин.**		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Секретарюк К.В. Основи екологічної зоопаразитології. Львів, 2007. – 358 с.
2. Нев'ядомська К. Загальна паразитологія. К.: «Наукова думка». – Київ, 2006. – 483 с.
3. Галат В.Ф., Березовський А.В., Прус М.П., Сорока Н.М. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Підручник; за ред.. В.Ф. Галата К.: Вищаосвіта, 2003. – 464 с.
4. Галат В.Ф., Березовський А.В., Прус М.П., Сорока Н.М. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум: Навч. посібник. К.: Вища освіта, 2004. – 238 с.
5. Дахно І.С., Дахно Ю.І. Екологічна гельмінтологія: Навч. посібник. Суми: Козацький вал, 2010. – 220 с.
6. Зажиттєва та посмертна діагностика гельмінтозів тварин: Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини та слухачів Інституту післядипломного навчання керівників і спеціалістів ветеринарної медицини / С. І. Пономар, А. А. Антіпов, Ю. Г. Артеменко та ін. – Біла Церква, 2003. – 54 с.
7. Козачок В.С, Скиба О.О., Цвіліховський М.І. Клінічне дослідження екзотичних тварин. Навчальний посібник. К.: Арістей. -2010. -252 с.
8. Протозойні та окремі прокаріотні хвороби собак і котів: навч. посіб. / [Ю.О. Приходько, В.Я. Пономаренко, О.В. Нікіфорова, О.В. Федорова, О.В. Мазанний, В.С. Булавіна, П.В. Люлін]. Харків. Видавець: О.А. Мірошниченко, 2021. 168 с.
9. Основи протозоології та протозоози тварин: навч. посіб. / [Ю.О. Приходько, В.Я. Пономаренко, О.В. Федорова]. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 286 с.
10. Основи акарології і ентомології, акарози та ентомози тварин: навч. посіб. / [Ю.О. Приходько, В.Я. Пономаренко, О.В. Нікіфорова]. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 224 с.

Методичне забезпечення

1. Козачок В. С. Клінічне дослідження екзотичних тварин / В. С. Козачок, О. О. Скиба, М. І. Цвіліховський. – К.: Арістей, 2010. – 252 с.
2. Методичні рекомендації Особливості утримання, годівлі та розведення парнокопитних і мозоленогих тварин у природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2013. – 55 с.
3. Методичні вказівки Особливості утримання, годівлі та представників родин носорогових, тапірових та слонових у природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2013. – 21 с.
4. Методичні рекомендації Родина вовчі і гієнові в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2014. – 56 с.
5. Методичні рекомендації Родина єнотові і віверові в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2014. – 55 с.
6. Методичні рекомендації Родина котячі в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2014. – 79 с.
7. Касяненко О.І., Рисований В.І., Негреба Ю.В. «Біоекологічна зоопаразитологія» Методичні вказівки до проведення лабораторно – практичних та самостійних занять. Сумський НАУ. Суми 2022 -24с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (електронне посилання на положення)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	**100 бальна ECTS (стандартна)**	**до 50**	**50% від усередненої оцінки за модулі**
		до 50	**підсумкове тестування**
Модульне оцінювання	**100 бальна сумарна**	**до 50**	**відповіді на тестові питання**

		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.